

Ժուռ դալով կը ժողովէ . մերթ այս և
մերթ այն բոյսին կը քսուի . մերթ այս
և մերթ այն ծաղկին բաժակը կը մըտ-
նէ , ուստի աւարով լցուած՝ ուրախու-
թեամբ տուն կը դառնաց՝ իր գանձը
ապահովցնելու . վասն զի նախահոգ է .
դիաէ որ պիտի դայ ժամանակ մը , որ
ալ երկիրն իրեն կերակրիկը զվանայ
պիտի , և ան ատեն ինչով պիտոր ապ-
րի , թէ այժմ որ բնութիւնը դեռ ա-
ռոյդ , մատղաշ է՝ չփութայ ամբարե-
լու : Այսպէս այլ և այլ միջոցներով

բնութիւնը տրվեցուցած է միջատին
իր պիտոյքը հոգալ . և նա որ թուչունը
շմոռնար , այլ անոր ոգեպահիկն 'ի ժա-
մանակին կու տայ , այսպէս ալ զամե-
նաշնին միջատը՝ որչափ և անարդ ե-
րենայ մեր առջին՝ ոչ երբէք կրնայ
մոռնալ :

Հետևեալն որիշ անգամ :

Հ. Յ. Վ. ԻՍԱԿԵՐՏՅԵՆՑ

ՅԵՏԻՆ ԴԱՏԱՄԱՏԱՆ

ՏԱՂ

« Լաւութիւնքդ այդ անընդեկը զնը ձեզ բարիս առթեցին ,
« Ո' արդարը . դուք ասացէք . Տէր է պաշտպան մեր եւ հայր .
« Եւ ճընշեակը ընդ բընաւ՝ թաւալ յածիք վըշտագին
« Ընդ ոտիւք չարագործացն յօրացելոց խրոխտաբար :
« Առ ին պահպան արկէք հայցուած .
« Զինեացէ թող զիւր վրէժ՝ իւրոց որդւոցն օգնական .
« Արդեօք կոյլը եւ խուլ իցէ , կամ յուխտ մըտեալ միակամ
« Ընդ զըրկողաց և ամբարըշտաց :

« Կարկեցարնք հայհոյիչք ժանտք .
« Ի լուտանս արդեօք նըմին ձեզ պարգեւեաց նա բարբառ :
« Յիրաւի հարկանէ զմեզ . այլ օրինացըն պատկառ՝
« Մըտադիւր մեք ըսպասեմք մինչ նոյն հասցեն ձեզ հարուածք :
« Արփին , վըկայ մերս արտասուաց ,
« Զօր իւրումն արդարութեան հասուցանէ ճեպըշտապ :
« Յաւոցը՝ Տէր հատուացէ վարձ .
« Եկեսցէ Տէր ի վրէժ պարծող չարին յաղթութեամբ :
« Թո՞ղ դայցէ ուրեմն Աստուած , թէ լեալ իցէ ինչ երբէք .
« Լաւութիւնք յորմէհետէ կան աղիտից նըշաւակ ,
« Թըշուառն կարդայ , եւ չիք լըսող ոք ուրեք .
« Նընջէ նա յերկնիցն 'ի խոր՝ ըզլուռ շանթից կայծակամք :
« Ա՞յս է Աստուածն այն մեծագութ .
« Եւ յուսամք դուք տակաւին թէ զարթիցէ նա համբուն :

« Օ՞ն , լերուք մեզ նըմանողք . Եւ մինչ նիրհէ դեռ ի քուն ,
« Զար գործեցէք անվիշտ յանքոյթ » :

Զի՞նչ գոշումն այդ բարբառոյ . քաջահընչող փողոյն ձայն
Գոռաց զորոտն ի բնաւ ծագաց .

Եւ շանդ լավիլիզող պանայ կառօքն հրակերպեան
Զերերագին օդովք բարձանց :

Այդ աստեղք արինազանդք , Եւ պատերազմի ահաղին
Գոռ մըրըրկաց կապակոտոր ,
Մի գուցէ աղդ առնիցեն , աւաղ , մարդկան երկրածին
Զտիեզերաց հուսկ վերջին օր :

Ովկիան սարտուցեալ վաղէ յալիցն իւր ի բաց .
Եւ կոհակօքն ամբոխալից

Դիմէ թընդմամբ ի թոպ դ' երկնից ,

Ոյր անհուն փլատակք ընդ հուպ զայն ծածկեսցեն թանձրամած :
Արդ եհաս կատարած . բարձրեալն ի յայպն ընդ երկար՝
Թողու զգիշերըն խորին ,

Ուր անտես յաշաց մարդկան յանդորր հանդչէր ի գաղար :
Երեւեցաւ . նա ինքն ահա . աշխարհ բախմամբ իւր ոտին
Փըշրեալ բեկաւ դիր եւ տար :

Սարսեցէք , մահկանացուք . դատաւորին գերագոյն
Ահա ատեանն երկիւղալիր :

Աստ դընին արհամարհ ճաճանչք թագին եւ ոսկւոյն .

Ընդ այր եւ այր աստ չիք խըտիր :

Աստանօր ճըշմարտութիւն ունի զմատեանն ահատր .

Ուր ձեր ոճիլք դըրոշմեալ կան .

Եւ կըրօնք , երբեմըն մայր գորովագութ բազմաշնորհ ,

Պըղնձի վառի աղեօք ընդդէմ որդւոցն անըզգամ :

Զյաւխտենից թողէք դիշեր
Մեռեալ ոգիքդ համանդամայն .

Եւ ձեր մարմնովը սեփական

Յանդիման ցեառըն լերուք . հրաւէր տայ ձեզ ինքնին ցէր :

Անդ ըզթըմբիր թափեալ ցըրտին

Պակուցմամբ ոստնուն մեռեալք ի մուայլ ծոցոյն ըստուերաց .

Խառն ի խուռն յառաջեն հուպ առ բարձրեալն յաւխտեանց ,
Դալկահար ըզփոշի թօթափելով տապանին :

Ո՞վ Սիոն, քանիօն յանմահականդ օթեւան
Ակըմբին ի պահուս ազգք եւ ազինք ի դողի.
Այլազգի եւ հրէայ, հաւատացեալ ւ' անհաւան
Ժողովին համախըմբեալ միայնոյ Տեառն առաջի:
Ո' աղմուկ զարհուրելի, ո' աղաղակ լալական.
Ա՛հ, եւ ո' զմեղաւորսն հաշուել իցէ բաւական.
Ապերախտին աստ առ երի
Թանգուզին զըրպարտողք եւ մարդասպանք եւ կըծծիք,
      եւ այն նենգող մատնիչ ռազմիկ
Որ եհան ի վաճառ ըզհայրենիսն յօր մարտի:

Դատաւորքդ այդոքիկ անմեղ արեան գինս հատին
      ընդ աննըւէր հալածողաց.
      եւ կեղծ անուամբ բարերարաց
Խշանքդ ընդ պարզեւաց խառն ըզչարիս սրփուէին:
Արդ յո' ձեր թաքուստ եւ ճեպ, վանեաք յաշաց վրէժխընդիր,
Հուղկահարք, երբեմն արքայք, եւ արդ թափուրք ի թագէն:
Կան տապալ այրք եւ անձաւք եւ տիեզերք լայնածիր.
      Ըզբնաւս ելից գերագոյն ին:

Յանցաւորքդ, օն մատերուք:
Աւուրք գըթութեան ի շրդայիցըն տարեաց
      Խըզեալ հատան ուրեմն արդ հուսկ:
Արարէք, այպն արարէք ըզգերարտօսր անմեղաց.
      Տոք ձայն. նընջէ Աստուած նոցուն:
Լայք ուրեմն. ընդունայն ցաւք. ընդ ձերդ հըրճուխմք մեք աշխար:
Համախումբ ըզձեղ բաժին Տէր առ հրեշտակ ետ մահուն,
      եւ զիւր գըժոխք խընդրէ աւար:

Այլ ուստ այս զի լիւղամ ես ընդ ալիս պաղպաջուն.
      Բարէ, յանկամն ընդ վինս յածեալ ցիր թափառ.
Մատունք իմ դաշնակաւորք ոգեն ըզհեշտ քաղցրութիւն.
      Օ՛ն, խոյս տուք, չարք, կացեալ խանդիցս իմ պատկառ:
Ահա ընտրեակըըն Բարձրելոյն
Ճեմեն զուարթադէմ ընդ խոր դարիր սըրբավայր:
Եւ իցէ որդեկաց գիտել բընաւ զահ եւ հոյն
      Մինչ յառաջեալ մատչին առ հայր:

Յայդշափ ի մարդկանէ զոր սընուցեր դու գըթած
Ո՞վ երկին, սոսկ դոյզն այդ խումբ հըլու՝ ըզկամն ընթադրեաց

Ընդ գերապանծ վեհու օրինաք .

Եկեղեց միայն , մատաղ մանկուի , եւ ապիկարք չարաբախու :
Իմ հաղիւ նըշմարեն աչք անդ առ բիւրուք արդարոք
Զոյդ ճակատուց պըսակազարդ :

Զի եղև մեղապարտ ազգաց խուժան ամրոխին
Իւ Սիոնի ծածկէին դաշտք :
Խօսեցաւ Ամենակալն . ընդ բարբառոյն ահագին
Ի դըժոխոյ սուզան յատակ :
Անդանօր դատապարտեալ անկանին քոյր եւ եղբայր ,
Ելնողն ընդ որդւոյն , ի միասին դուստր եւ մայր .
Բարեկամք եւ տարիխաւորք եւ ամուսինն եւ փեսայն .
Թադաւորք եւ մարդելոյզք , ազատատեարք եւ ծառայք .
Փաղանդ չարագործաց յայտանախատ խայտառակ ,
Եւ մատնեալք յաւէժաբար աստուածասաստ բարկութեան :

Հուսկ ի վերջէ փայլէ արդարն յաղթաղդեաց .
Եւ յերկար պատերազմայն՝ ի ծոց էին անմահի
Հանդչի խաղաղ , շուրջ պարուրեալ ի փառաց :
Ի վայելս իւր պատարուն բընաւ ինչ չկը ցընդելի .
Տեսեալ ըզդայ եւ ճանաչէ եւ շընչէ
ԶԱստուածն ում ծառայեաց , սիրեալ ըզլուծն ի սըրտէ .
Լըցեալ նովաւ՝ երգէ զբարեաց իւր պարդեւ :
Խորտակեաց յաւէժըն Տէր զումպէտ շանթիս կայծականց .
Անդ խապառ թօթափեալ ըզդերանդին եւ ըզթեւ
Ժամանակն անշարժ լըոին նընջէ յաւերս աշխարհաց :

ՃԻԼՊԵՐ

ԹԱՐԴՄ. Հ. ՍԱՄ. ԿԱՅՍԵՐԵԱՆ

ՏԵՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

Ի ՓՈՎԲԻ ԵՒ Ի ՄԵԾ ՀԱՅԱ

ՄԱԱՅՈՐԴՔ ԱԿԵՐԱԱՑ ՆԱԽՈՅՑ ԶՄԻՒՌՆԻՑ . — Յաւերակաց հին շինուածոց երևելլիք են 'ի Զմիւռնիա , Դուեակն մեծ 'ի գագաթ լերինն Պագոսի , որ է 'ի թիկանց քաղաքին ակներեւ ամենայն ուստեք , և 'ի Տաճկաց կոչեցեալ Խայտելք գալէսի . որոյ 'ի հիւսիսոյ , յարեւմոից և 'ի հարաւոյ անթերի կան պարիսպքն , միւսոյ կողմանն կիսով չափ բարձրութեանն և ուրեք մինչև ցյատակն կործանեալ : Ի հասարակ քարանց է բովանդակ պարիսպն ստուար թանձրութեամբ . և ուրեք ու-